LAPLAND
Above Ordinary

260/03.01.00/2018

Hallintovaliokunta
Eduskunta

Lausunto
10.10.2018

Lausuntopyyntönne 1.10.2018

U 78/2018 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle yhteisen kumppanuussopimuksen rahastojen ja Euroopan globalisaatiorahaston sääntelystä sekä koheesiopolitiikan uudistamisesta ohjelmakaudelle 2021−2027 annetuista komission ehdotuksista (koheesiopolitiikan asetuspaketti)

Itä- ja Pohjois-Suomi muodostuu seitsemästä maakunnasta: Etelä-Savo, Kainuu, Keski-Pohjanmaa, Lappi, Pohjois-Karjala, Pohjois-Pohjanmaa ja Pohjois-Savo. Ne muodostavat NUTS2 tason alueen EUn alueluokittelussa. Itä- ja Pohjois-Suomella on tavoitteena oma ohjelma EU:n seuraavalla ohjelmakaudella 2021–2027. Itä- ja Pohjois-Suomella on Suomen EU - liittymissopimuksen mukainen pohjoisen harvaan asutun alueen status, jossa nimetään alueen pysyvät maantieteelliset haitat: kylmä ilmasto, pitkät välimatkat ja harva asutus. Tässä lausunnossa nostetut asiat koskevat koko Itä- ja Pohjois-Suomea.

Koheesiorahoituksella on iso merkitys Itä- ja Pohjois-Suomen kehittämisessä

Koheesiopolitiikan tavoitteena on alueiden välisten taloudellisten erojen kaventaminen. BKT:n taso on kaikissa Itä- ja Pohjois-Suomen maakunnissa selvästi Suomen keskiarvoa alhaisempi. Haasteita on muutenkin paljon. Työttömyys on maan keskiarvoa korkeampi useimmissa alueen maakunnissa ja esimerkiksi käytettävissä olevien tulojen osalta kaikki alueen maakunnat kuuluvat maakuntavertailussa maakuntien heikoimpaan puolikkaaseen. Toisaalta kaikilla Itä- ja Pohjois-Suomen maakunnilla on omat vahvat osaamiseen perustuvat toimialansa ja runsaasti kehittämispotentiaalia. Itä- ja Pohjois-Suomen rikkaat luonnonvarat ovat alueen vahvuus.

EU-varoilla on ollut merkittävä rooli maakuntien nykyisen vireen ja kasvun saavuttamisessa ja myönteiselle kehitykselle on tärkeä luoda jatkossakin mahdollisimman hyvät edellytykset. Tilastokeskuksen viimeisimpien tietojen mukaan alueellisen arvonlisän kehitys on ollut Suomen nopeinta juuri Itä- ja Pohjois-Suomen alueella (v. 2016 kasvu oli nopeinta Pohjois-Pohjanmaalla ja Kainuussa).

Harvan asutuksen kriteerit ovat keskeisessä asemassa koko Suomen EU-rahoitussaannon kannalta sekä Suomen nettomaksuosuuden parantamisessa

Komission EU-budjettiesitys on 1,11 % EU-27 alueen yhteenlasketusta BKT:sta. Nykyinen koko on 0,98 % maksuina ja 1,03 % sitoumuksina. Koheesiopolitiikan rahoitussaannon osalta Suomelle on nousua kuluvan ohjelmakauden verrattuna noin 5 %, kun taas Suomen maatalousrahoituksen saanto on pienentymässä peräti 14 %, mikä on Itä- ja Pohjois-Suomen näkökulmasta huolestuttavaa. Maatalousrahoituksen leikkaus kohdistuisi voimakkaasti nimenomaan Itä- ja Pohjois-Suomen harvaan asutuille alueille, sillä ennakkotiedon mukaan vaarassa tällöin olisivat nimenomaan maaseudun kehittämiseen tarkoitettu rahoitus.

Komission koheesiopolitiikan pohjaesitys on Suomen kannalta positiivinen, mutta esitykseen sisältyy myös muutostarpeita. Suomen EU-liittymissopimuksen kirjaus pohjoisten harvaan asuttujen alueiden

erityisasemasta tulee konkretisoida Suomen koheesiopolitiikan rahoitussaantoa koskevassa kriteeristössä siten, että harvan asutuksen peruskriteeri tuottaa rahoitusta Suomelle. Tämän lisäksi harvaan asuttujen alueiden erityisrahoituksen (ns. NSPA-tuki) tasoa on korotettava. Komission esityksessä NSPA-tuen määrä on 30 €/asukas/vuosi. Kuluvan kauden tuen nykyarvoon verrattuna laskua on noin 12,9 %. Suomen tulee ottaa NSPA-tuen neuvottelutavoitteeksi vähintään 45 €/as/vuosi. Näiden kahden rahoituskriteerin avulla Suomen koheesiopolitiikan saantoa on mahdollista parantaa ja siten vaikuttaa Suomen nettomaksuasemaan positiivisesti. Nettomaksuosuuden kannalta Suomen koheesiopolitiikan saantoa on pidettävä korkealla Suomen neuvottelutavoitteissa.

Selkeä muutos kuluvaan kauteen verrattuna on se, että Suomi on komission koheesiopolitiikkaesityksessä siirtymäalue-kategoriassa, lukuun ottamatta Uuttamaata ja Ahvenanmaata. Koska koheesiopolitiikan rahoituksenjakomekanismissa harvan asutuksen peruskriteeri koskettaa vain kehittyneitä alueita, Suomi ei nyt käytetyllä laskutavalla tule saamaan lainkaan tätä rahoitusta. Muutos on merkittävä heikennys huomioiden Suomen EU-liittymissopimuksen kirjaukset pohjoisten harvaan asuttujen alueiden erityisasemasta. Komission esityksessä harvan asutuksen perusrahoitus on kohdistumassa tällä hetkellä kokonaisuudessaan Ruotsin harvaan asutuille alueille.

Kuluvalla kaudella harvan asutuksen peruskriteeri ja pohjoisten harvaan asuttujen erityisrahoitus alueiden (ns. NSPA-tuki) tuottavat noin 59 % Suomen kaikesta koheesiopolitiikan rahoituksesta, joten muutos heikentää Itä- ja Pohjois-Suomen asemaa koheesiopolitiikassa merkittävästi. Komission tällaisten tilanteiden varalle kehittämän ns. ”turvalausekkeen” perusteella Itä- ja Pohjois-Suomen alueen saanto kuitenkin laskettaisiin kehittyneiden alueiden kategorian mukaan, jolloin myös harvan asutuksen perusrahoituskriteeristö saadaan hyödyntämään aluetta. Turvalausekeeseen liittyy kuitenkin epävarmuustekijöitä mm. rahoitussaannon riittävyyden ja jatkuvuuden kannalta. Menettely ei anna takeita Itä- ja Pohjois-Suomen erityisaseman turvaamisesta tulevien ohjelmakausien neuvottelutuloksista. Menettely myös heikentää Suomen EU-liittymissopimukseen kirjausta pohjoisten harvaan asuttujen alueiden erityisasemasta.

Koheesiopolitiikan rahoitus tulee osoittaa alueille ”ansainnan” mukaan

Alustavien arvioiden mukaan Itä- ja Pohjois-Suomen osuus alueiden Suomelle kerryttämästä rahoituksessa pienenee. Jos näin käy, nykyisellä kaudella tehty EU-rahoituksen siirto Itä- ja Pohjois-Suomesta muille alueille ei ole hyväksyttävä toimenpide jatkossa. Jos siirtymäalueena Itä- ja Pohjois-Suomi joutuu ”turvalausekemenettelyyn”, niin on muistettava, että sillä tuleva rahoitus tulee harvan asutuksen kriteerin menettämisen vuoksi. Rahoitus on kohdennettava kokonaisuutena Itä- ja Pohjois-Suomen maakunnille.

Mahdollinen koheesiorahoituksen (Euroopan aluekehitysrahasto, EAKR ja Euroopan sosiaalirahasto, ESR) huomattava pieneneminen Itä- ja Pohjois-Suomessa, sekä maatalous- ja maaseudun kehittämisrahoituksen leikkaus vaarantavat Itä- ja Pohjois-Suomen positiivisen kehittämiskierteen. Lisäksi koheesiorahoituksen suhteellinen merkitys on Itä- ja Pohjois-Suomessa huomattavasti suurempi kuin Etelä- ja Länsi-Suomessa aluetalouksien koosta johtuen. Suomen kansallinen kehittämisrahoitus painottuu vahvasti etelän ja lännen suuriin keskuksiin.

Myönteisestä koheesiopolitiikan rahoituskehysesityksestä huolimatta Suomen tulee EU:n tulevasta budjetista neuvotellessaan huomioida Itä- ja Pohjois-Suomen erityishaasteet sekä liittymissopimuksen mukaiset periaatteet ja määrätietoisesti tavoitella Suomen aiemmin ottaman kannan mukaisesti koheesiopolitiikan rahoitussaannon maksimointia ja jatkuvuutta.

Hallinnon yksinkertaistamisen näkökulmasta yhteisen säädösperustan soveltaminen eri rahastoihin on erittäin kannatettava parannus ja tulee vähentämään ”hallinnollista taakkaa”. Kansallisen vastinrahoituksen

LAPIN LIITTO
Hallituskatu 20 B, PL 8056
96101 Rovaniemi
info@lapinliitto.fi
www.lapinliitto.fi

taso vaihtelee aluekategorioittain. Komissio esittää siirtymäkauden alueelle vähintään 45 % kansallista vastinrahoitusta, kun taas kehittyneillä alueilla taso olisi 60 %.Kansallisen rahoituksen taso on kuluvalla kaudella 50 % koko Suomessa. Itä- ja Pohjois-Suomelle kansallisen vastinrahoituksen määrä tarkoittaisi ohjelmavolyymin leikkausta myös tätä kautta. Kansallisen vastinrahoituksen määrä tulee harmonisoida koko Suomessa 60 % tasolle.

Temaattinen keskittäminen tukee Itä- ja Pohjois-Suomen vahvuuksia

Komission esittämät viisi temaattista tavoitetta: älykkäämpi, vihreämpi vähähiilinen, verkostoituneempi, sosiaalisempi ja kansalaisten Eurooppa ovat Itä- ja Pohjois-Suomen kannalta täysin relevantteja ja mahdollistavat keskeiset kehittämistarpeet. Maakuntien älykkään erikoistumisen strategiat tukevat näitä tavoitteita. Itä- ja Pohjois-Suomessa on käynnissä Euroopan komission käynnistämä Industrial transition/Elinkeinot murroksessa-pilotti, jossa valmistellaan Itä- ja Pohjois-Suomen yhteinen älykkään erikoistumisen strategia tulevaan ohjelmakauteen valmistautumista varten.

Komission esittämät teemat mahdollistavat maaseudun elinkeinojen kehittämisen koheesiopolitiikan varoilla. ***Älykkäämpi Eurooppa*** mahdollistaa innovaatioiden kehittämisen huomioiden maaseudulle tärkeitä elinkeinoja. ***Vihreämpi vähähiilinen Eurooppa*** mahdollistaa bio-, kierto- ja energiatalouden kehittämistä sekä kestävää luonnonvarojen hallintaa. ***Verkostoituneempi Eurooppa*** –teeman kautta tulisi olla mahdollista parantaa maaseudun digitaalista saavutettavuutta laajakaistarakentamisen kautta.

Kansalaisten Eurooppa –teema mahdollistaa paikallisen kehittämisen sekä kaupunki- että maaseutualueilla. Korvamerkkauksista tulisi kuitenkin pidättäytyä ohjelmarakenteen joustavuuden säilyttämiseksi. Kaupunkikehittämisen ei tule erkaantua muusta aluekehittämisestä. Maaseutuohjelman Leader-ryhmien tulisi seuraavalla rahoituskaudella keskittyä kehittämään alueita hanketukien avulla, kun taas yritystukien tulisi olla maakuntien rahoitusvälineitä.

Sosiaalisempi Eurooppa –tematiikan kautta tulee voida kehittää aluelähtöistä aktiivista työvoima- ja koulutuspolitiikkaa; ESR-rahoitus on maakunnille merkittävä kehittämisen väline. ESR:n merkitys tulee edelleen kasvamaan osaavan työvoiman saatavuuden varmistamisessa. ESR+ toiminnan luonne on muuttumassa, yrittäjyyden teema koulutukseen tai työllisyyteen kytkeytyneenä painottunee vähemmän ja Health-ohjelman mukaan tulo siirtänee painopistettä terveysosion ja sosiaalisen osallisuuden, työllisyyden ja sosiaalisten innovaatioiden suuntaan.

EAKR:n ja ESR:n tiivis tavoitteellinen ja toiminnallinen yhteys tulee säilyttää. Keskeistä on säilyttää sekä ESR- että EAKR-rahoitus maakuntien aluelähtöisenä kehittämisen välineenä. Kansalliset uudistusohjelmat, eurooppalainen ohjausjakso sekä maakohtaiset suositukset eivät saa heikentää aluelähtöisyyttä. Rakennerahasto-ohjelmat tulee kokonaisuutena säilyttää maakunnallisessa päätöksenteossa. Tavoitteena tulee olla monirahastoiset, aluelähtöiset ohjelmat.

Teemojen tarkkojen prosenttiosuuksien määrittely etukäteen ja varsinkin toteuman seuranta erityistavoitteiden tasolla kangistaa ja hankaloittaa ohjelman toteuttamista. Lisäksi verkostoituneempi Eurooppa tavoitteet tulisi voida olla toteutettavissa myös siirtymäalueilla, kuten kuluvallakin ohjelmakaudella. Tämäkin vuoksi em. turvalauseke on hankala, koska silloin Itä- ja Pohjois-Suomea tulkitaan kehittyneeksi alueeksi temaattisessa keskittämisessä.

Maaseuturahaston tulee olla mukana kumppanussopimuksessa

Maaseudun kehittämisen kannalta on tärkeää, että maatalousrahasto sisältyy myös tulevalla kaudella kumppanuussopimukseen. Tämä parantaa mahdollisuuksia yhteensovittaa toimintapoliittisia tavoitteita eri

LAPIN LIITTO
Hallituskatu 20 B, PL 8056
96101 Rovaniemi
info@lapinliitto.fi
www.lapinliitto.fi

rahoitusvälineiden kesken. Maaseuturahaston leikkauksista huolimatta maaseudun yritystuet on turvattava. Maaseudun kehittämisen kannalta maakunnille osoitettava rooli maakuntien hanke- ja yritystukirahoituksen välittäjänä on ensisijaista. Leader-ryhmien tulisi keskittyä seuraavalla rahoituskaudella hanketukiin, ei yritystukiin.

Myös maaseuturahaston aie keskittää tuki ainoastaan elintarvikeketjuun kytkeytyneisiin yrityksiin jättää merkittävän osan maaseudulla sijaitsevista yrityksistä tukijärjestelmien ulkopuolelle ja on selkeä heikennys nykyiseen tilanteeseen nähden. Tämän seurauksena vaaditaan kansallisia kompensaatioita.

Tekninen tuki on riittämätön

Komission esityksessä tekninen tuki EAKR:n osalta olisi 2,5 % ja ESR:n osalta 4 %. EAKR:n osalta on jo etukäteen selvää, että tuki on riittämätön. Tämä perustuu havaintoihin nykyiseltä ohjelmakaudelta, jolloin Suomen rakennerahasto-ohjelman tuki on 3 %, joka sekin on riittämätön. Ohjelman hallinnointia on jouduttu tukemaan kuntarahoituksella maakuntaliittojen kautta, mikä ei ole perusteltua eikä tarkoituksenmukaista toimintaa. Kansallisesti tulee varautua tukemaan tulevan ohjelmakauden hallinnointia, jos teknisen tuen tukiprosentit jäävät esitetylle tasolle.

Yksityiskohtaisia huomioita U-kirjeeseen ja asetusluonnoksiin

Asetus 2018/1141 ”nk. Yleisasetus”

U-kirje kohta 3.3.1 – ohjemien välitarkastelu

Komission esitys ohjelmien välitarkastelusta niin, että siirryttäisiin 5+2 –vuotiseen menettelyyn, jossa ohjelman määrärahat vahvistetaan viidelle ensimmäiselle vuodelle ja kahden viimeisen vuoden määrärahat perustuvat arvioon, aiheuttaa ohjelmien toteutukselle hallinnollisia haasteita. Ohjelmien hallinnon pyörittäminen ei ole työtä, jota voidaan tehdä ilman vuosien kokemusta rahoitus- ja maksatustehtävästä. Ohjelman rahoituksen kahden viimeisen vuoden rahoituksen “kelluttaminen” voi vaarantaa vakituisten työsuhteiden solmimisen ja sen myötä hallintoa hoitavan henkilöstön sitoutumisen tehtävään.

Ilmastonmuutoksen (vähähiilisyyden) tavoitteen seuraaminen tukitoimien alaluokituksella edellyttää, että ohjelmien valmisteluvaiheessa luokittelun rajoittavat tekijät minimoidaan. Tällä tulee välttää tilanteita, joissa selkeästi vähähiilisyyttä parantava hanke kuuluu sellaiseen tukiluokkaan jonka tuloksia ei lasketa mukaan vähähiilisyyden tavoitteen täyttämiseen.

Kohta 3.5.1 kustannusmallit ja maksut jäsenvaltioille

Jäsenvaltioille allokoitujen varojen kiertonopeusvaatimus esitetään kiristettäväksi kolmesta vuodesta kahteen vuoteen. Tämä aiheuttaa ohjelmien hallinnolle haasteita, joten se on huomioitava teknisen tuen määrärahoilla palkattavien työntekijöiden määrässä.

Ennakkomaksujen vähentäminen rajat ylittävissä ohjelmissa vaarantaa ohjelmien sujuvan ja viivytyksettöman käynnistymisen silloin, kun hallintoviranomaisena toimii muu kuin valtion organisaatio.

Kohta 3.5.4 Tekninen tuki

Teknisen tuen maksuperusteen muuttaminen maksupyynnöissä haettavien tukikelpoisten kustannusten prosenttiosuuksiksi vaarantaa ohjelmien toteuttamisen. Kun ohjelman hallintoviranomaisena toimii muu kuin valtion organisaatio (esimerkiksi maakunta), esitetty teknisen tuen korvausmalli ei toimi. Käytännön työssä se tarkoittaisi sitä, että ohjelman valmisteluun ja ensimmäisten rahoituksenhakujen, hankevalintojen, rahoituspäätösten ja hankkeille suoritettavien maksujen toimeenpanoon ei olisi käytettävissä ohjelman teknisen tuen

LAPIN LIITTO
Hallituskatu 20 B, PL 8056
96101 Rovaniemi
info@lapinliitto.fi
www.lapinliitto.fi

rahoitusta, vaan kaikki alkutoimet noin 1,5-2 vuoden ajalla (optimaalisessa tilanteessa) tulisi kattaa hallintoviranomaisena toimivan organisaation omalla rahoituksella. NDICI-ohjelmien kohdalla puhutaan pahimmassa tapauksessa jopa neljän vuoden kustannusten kattamisesta ennen kuin ohjelmasta rahoitetuille hankkeille suoritetuista maksuista tehdään maksupyyntö Euroopan komissiolle. Käytännössä tämä toimintatapa teknisen tuen maksuissa sulkisi maakunnat pois hallintoviranomaistehtävästä ja siksi tähän on perusteltua esittää muutosta.

Asetus 2018/372 "EAKR- ja koheesiorahasto"

Artikla 48 "Avustusmuodot" ja Artikla 49 "Avustuksia koskevien välillisten kustannusten kiinteämääräinen rahoitus"

Komissio esittää Art. 48 kohdassa 1, että kaikissa kokonaiskustannuksiltaan alle 200 000 euron hankkeessa siirryttäisiin yksikkökustannusten, kertakorvausten tai kiinteämääräisen rahoituksen perusteella maksettaviin kustannusmalleihin. Edelleen, Art. 49 sisältää esityksen kiinteämääräisen rahoituksen määrittämisestä prosenttiosuuksina.

Suomen on jäsenvaltiona huolehdittava siitä, että prosenttiosuuksina määriteltävissä kustannusmalleissa otetaan huomioon Itä- ja Pohjois-Suomen pitkistä etäisyyksistä aiheutuvat matkakustannukset niin, että tältä alueelta olevat hanketoteuttajat eivät joudu eriarvoiseen asemaan lyhyempien etäisyyksien ja edullisempien matkakustannusten alueilta tulevien toimijoiden kanssa.

Asetus 2018/0199 "Interreg-asetus"

Asetusehdotuksen johdantoteksti, kohta 27
Kohdassa (27) esitetään, että jäsenvaltioita olisi kannustettava osoittamaan hallintoviranomaisen tehtävät EAYY:lle tai antamaan tällaiselle yhtymälle, kuten muille rajatylittäville oikeussubjekteille, vastuu alaohjelmien, integroitujen alueellisten investointien tai yhden tai useamman pienhankerahaston hallinnoinnista, tai nimettävä ne toimimaan ainoana kumppanina.

Kohta (27) esitetään poistettavaksi, koska ehdotus rajaa nykyisten hallintoviranomaisten mahdollisuuden jatkaa tehtävän hoitamista. Ehdotus on ristiriitainen komission hallinnon yksinkertaistamisehdotuksiin sisältyvän esityksen kanssa siitä, että nykyisten hallintoviranomaisten suositellaan jatkavan jotta raskailta hallinnollisilta nimeämisprosesseilta vältyttäisiin. Rajatylittävän yhtymän perustaminen Suomeen tämän komission ehdotuksen toteuttamiseksi ei vaikuta tarkoituksenmukaiselta.Asetusehdotuksen johdantoteksti, kohta 27

Artikla 10 "Useita rahastoja koskevat säännökset", Kohta 3
Asetuksessa esitetään, että EAKR:sta myönnetään tukea yksittäisille ulkoisille rajatylittäville Interreg-ohjelmille edellyttäen, että IPA III:n ja NDICI:n rajatylittävän yhteistyön ohjelmista myönnetään tukea vastaavaa määrä asiaa koskevassa strategisessa ohjelma-asiakirjassa. Mikäli IPA II tai NDICI rahoitusta pienennetään, jäsenvaltio voi valita

1) pyytämään 12 artiklan 3 kohdan mukaista järjestelyä (lopettamaan Interreg-ohjelman ja siirtämään EAKR-rahoituksen toiselle ohjelmalle)
2) jatkaa ohjelmaa jäljellä olevalla EAKR:n ja IPA III:n tai NDICI:n rajatylittävän yhteistyön ohjelman tuella; tai
3) yhdistää vaihtoehdot a ja b.

Esitetty muutos: asetuksen teksti esitetään muutettavaksi seuraavasti: EAKR:sta myönnetään tukea yksittäisille ulkoisille rajatylittäville Interreg-ohjelmille. EAKR-rahoituksen määrä **voi olla** yhtä suuri kuin stregisessa ohjelma-asiakirjassa määritelty IPA III ja NDICI rahoitus. **Mikäli rahoitukset eivät ole yhtä suuret, Euroopan komission ja ohjelmaan osallistuvien jäsenmaiden välillä käydään neuvottelu rahoitusosuuksien määrittämiseksi.**

LAPIN LIITTO
Hallituskatu 20 B, PL 8056
96101 Rovaniemi
info@lapinliitto.fi
www.lapinliitto.fi

Esitetään lisättäväksi alakohta

4) jäsenvaltion ohjelmalle suuntaama EAKR-rahoitus voidaan käyttää ohjelman hyväksi ohjelman seurantakomitean sekä asianomais(t)en jäsenmaan/-maiden päätöksellä.

Perustelu: kuluvalla ohjelmakaudella toteutui tilanne, jossa komissio (DG Near) omalla päätöksellään leikkasi CBC-ohjelmille varatun lisärahoituksen. Koska yleisasetuksessa on nyt uuteen asetukseen esitetyn kaltainen teksti jossa edellytetään EAKR ja ulkosuhderahoituksen olevan samansuuruisia, myös suunniteltu EAKR- lisärahoitus leikkautui pois ja ohjelmat toteutuvat noin pienempinä kuin mikä oli alun perin suunniteltu. Samanlaisen tilanteen välttämiseksi on syytä muuttaa asetustekstiä joustavampaan muotoon.

Artikla 15 "Temaattinen keskittäminen", kohta 3
Asetuksessa esitetään, että että niissä valtioiden välisissä ohjelmissa, joilla on olemassa EU:n makroalueellinen strategia kuten EU:n Itämeren alueen strategia, 70 % rahoituksesta suunnattaisiin strategian toteuttamisen mukaisiin toimiin.

Tämän vaatimuksen toteutuessa Suomen on huolehdittava siitä, että arktisuus nostetaan selkeästi näkyviin Itämeren alueen strategiassa TAI käynnistetään oman, Arktisen alueen makrostrategian valmistelu.. Lisäksi on kiinnitettävä huomiota siihen mahdolliseen tilanteeseen, että yhden ohjelman alueella toteutetaan useampia makroaluestrategioita. Makroaluestrategioiden tukeminen ohjelmarahoituksella on kannatettavaa, mutta samalla on huolehdittava siitä, että strategioihin on sisäänkirjoitettuna Suomelle tärkeät asiat ja että vaatimus ei sulje pois muiden ohjelmanmukaisten toimenpiteiden toteuttamista.

Artikla 23 "Kumppanuus Interreg-toimissa", kohta 4, ensimmäinen kappale
Asetuksessa esitetään, että kumppaneiden on toimittava yhteistyössä Interreg-toimien kehittämisessä, toteuttamisessa ja rahoittamisessa sekä henkilöstön osoittamisessa niihin.

Esitetty muutos: Kumppaneiden on toimittava yhteistyössä Interreg-toimien kehittämisessä, toteuttamisessa, henkilöstön osoittamisessa ja/ tai rahoittamisessa.

Perustelu: kohdan 4 toisessa kappaleessa poikkeus esitykseen, että kumppanien tulee toimia kaikissa neljässä yhteistyöalassa, tehdään ainoastaan osa-alueen 3 Interreg-ohjelmiin (syrjäisimpien alueiden Interreg-ohjelmat). Mikäli asetuksen teksti jätetään esitetyn mukaiseksi, osa-alueen 1 (b) NDICI ohjelmissa ongelmaksi tulee kolmansien maiden kumppanien vaikeus suunnata omaa rahoitustaan hankkeelle. Ongelmia voi aiheutua joko siksi, että kumppanilla ei ole käytössä vaadittavaa rahoitusta tai siksi, että kansallinen lainsäädäntö estää organisaation rahoituksen osoittamisen kansainväliseen toimintaan tai jostakin muusta, kumppanista itsestään riippumattomasta syystä.

Artikla 26 "Tekninen apu", kohta 1
Asetuksessa esitetään, että kullekin Interreg-ohjelmalle annettava tekninen apu korvataan kiinteämääräisenä vahvistettujen prosenttimäärien mukaisesti kunkin maksatushakemuksen tukikelpoisista kustannuksista.

Esitetty muutos: "Kullekin Interreg-ohjelmalle annettava tekninen apu korvataan **pääasiassa** kiinteämääräisenä vahvistettujen prosenttimäärien mukaisesti…"

Perustelu: Kun ohjelman hallintoviranomaisena toimii muu kuin valtion organisaatio (esimerkiksi maakunta), esitetty teknisen tuen korvausmalli ei toimi. Käytännön työssä se tarkoittaisi, että ohjelman valmisteluun ja ensimmäisten rahoituksenhakujen, hankevalintojen, rahoituspäätösten ja hankkeille suoritettavien maksujen toimeenpanoon ei olisi käytettävissä ohjelman teknisen tuen rahoitusta, vaan kaikki alkutoimet noin 1,5-2 vuoden ajalla (optimaalisessa tilanteessa) tulisi kattaa hallintoviranomaisena toimivan organisaation omalla rahoituksella. NDICI-ohjelmien kohdalla puhutaan pahimmassa tapauksessa jopa neljän vuoden kustannus-

LAPIN LIITTO
Hallituskatu 20 B, PL 8056
96101 Rovaniemi
info@lapinliitto.fi
www.lapinliitto.fi

ten kattamisesta ennen kuin ohjelmasta rahoitetuille hankkeille suoritetuista maksuista tehdään maksupyyntö Euroopan komissiolle. Käytännössä tämä toimintatapa teknisen tuen maksuissa sulkisi maakunnat pois hallintoviranomaistehtävästä ja siksi tähän on perusteltua esittää muutosta.

Artikla 49 "Maksut ja ennakkomaksut", kohta 2 johdantoteksti
Asetuksessa esitetään, että komissio maksaa Interreg-ohjelmille ennakkomaksun vuotuisina 1% suuruisina erinä.

Esitetty muutos: Interreg-ohjelmille maksetaan ennakkomaksu 4-7% suuruisina erinä, riippuen ohjelman koosta, ohjelma-alueesta ja siitä, mihin Interreg-ohjelmien osa-alueeseen ohjelma sijoittuu.

Perustelu: Yhden prosentin suuruinen ennakkomaksu tarkoittaa käytännössä sitä, että hallintoviranomaisena toimivalla organisaatiolla tulee olla käytettävissään muuta rahoitusta, jolla se voisi käynnistää ohjelmarahoituksen kierron. Mikäli maksuja hankkeille tehdään vain yhden prosentin ennakkomaksun turvin, rahankierto tulee olemaan hidasta ja vaarantaa sille asetetun n+2 –vaatimuksen.

Artikla 58 "Yhteistyöhön perustuvan hallinnoinnin piiriin kuuluvien rahoitussopimusten tekeminen", Kohta 2, kappale 2 (b).
Asetuksessa esitetään, että kaikki rahoitussopimukset on tehtävä viimeistään 31 päivänä joulukuuta sitä vuotta seuraavana vuonna, jona ensimmäinen talousarviositoumus tehtiin, ja sopimus katsotaan tehdyksi päivänä, jona viimeinen osapuoli on allekirjoittanut sen. Rahoitussopimuksen katsotaan tulevan voimaan päivänä, jona (b) kolmas maa, kumppanimaa tai MMA on saanut päätökseen kansallisen oikeudellisen kehyksensä mukaisen ratifiointiin vaadittavan menettelyn ja ilmoittanut asiasta komissiolle.

Esitetään lisäys kohtaan (b): Kaikkien kolmannen maan, kumppanimaan ta MMA:n kansallisen oikeudellisen kehyksensä mukaisen ratifiointiin vaadittavan menettelyn toimenpiteiden tulee olla loppuunsaatettuja kymmenen (10) kuukauden kuluessa siitä, kun rahoitussopimus on allekirjoitettu, muussa tapauksessa rahoitussopimus raukeaa.

Perustelu: Rahoitussopimukselle asetetusta aikarajasta säätäminen on varmistanut tällä ja edellisellä ohjelmakaudella sen, että sopimusprosessi ei ole aiheettomasti viivästyttänyt ohjelmien käynnistämistä. On kuitenkin mahdollista että rahoitussopimuksen allekirjoittamisen jälkeen, ennen ratifiointiprosessin käynnistämistä, tapahtuu viivästyksiä jotka aiheuttavat ohjelmien käynnistämiselle vakavia viiveitä ja vaikuttavat mm. ohjelmien rahoitusosuuksien pienentymiseen. Näiden viivästysten välttämiseksi on syytä asettaa aikaraja myös ratifiointiprosessin käynnistämiselle. Kymmenen kuukautta riittää ratifiointiprosessiin, jos rahoitussopimus on tehty huolellisesti eikä siihen tarvitse tehdä korjauksia allekirjoittamisen jälkeen.Asetuksessa esitetään, että kumppaneiden on toimittava yhteistyössä Interreg-toimien kehittämisessä, toteuttamisessa ja rahoittamisessa sekä henkilöstön osoittamisessa niihin.

Lapin liitto

Päivi Ekdahl
kehittämisjohtaja

LAPIN LIITTO
Hallituskatu 20 B, PL 8056
96101 Rovaniemi
info@lapinliitto.fi
www.lapinliitto.fi